

BOUWHISTORISCH ONDERZOEK

Witte Huis, Rotterdam (eetlokaal “Het Witte Huis”)

9 maart 2023

Polderman
cultuurhistorie restauratie architectuur

Colofon

Bouwhistorisch onderzoek:

Object: Eetlokaal “Het Witte Huis”
Adres: Geldersekade 1a t/m c
(oostelijke helft kelder en begane grond van het Witte Huis)
Monumentstatus: Rijksmonument, nr. 334003
Kadastraal: Rotterdam; sectie AH, kadastraal nummer 23

Opdrachtgever:

Naam: Eetlokaal “Het Witte Huis”
Contactpersoon: [REDACTED]
Adres: Geldersekade 1C
3011 WB Rotterdam
E-mail: info@inhetwittehuis.nl

Adviseur:

Naam: Bureau Polderman
Contactpersoon: [REDACTED]
Adres: Eendrachtsweg 67
3012 LG Rotterdam
Telefoon: 010-4363250
E-mail: [REDACTED]@bureaupolderman.nl

Auteurs

Bouwhistoricus: [REDACTED]
Redactie: [REDACTED]

Status: Definitief
Datum: 9 maart 2023

Inleiding

Het eetlokaal “Het Witte Huis” - met daarin de pop-upbar “Vet en Lazy”- is gevestigd in de oostelijke helft van de kelder en de begane grond van het gelijknamige, als rijksmonument beschermde kantoorgebouw op de hoek van de Wijnhaven en de Geldersekafe. Ten behoeve van het legaliseren van reeds uitgevoerde aanpassingen dient een vergunning te worden aangevraagd. Polderman, Bureau voor Monumenten- en Restauratieadvies is in dat kader gevraagd een bouwhistorisch onderzoek naar de ruimten van het eetlokaal uit te voeren. Het doel is te komen tot een cultuurhistorische waardenstelling, die als onderlegger kan dienen voor het opstellen van plannen, alsmede voor de beoordeling van deze plannen en het wegen van reeds uitgevoerde wijzigingen door het bevoegd gezag.

Kaders van het onderzochte deel van het gebouw. (onderleggers door Bouwtechnisch/Ontwerpbureau Laan)

Onderhavige rapportage doet verslag van de resultaten van het bouwhistorisch onderzoek naar dit deel van het gebouw. De rapportage betreft een bouwhistorische verkenning als bedoeld in de Richtlijnen voor Bouwhistorisch Onderzoek 2009 van de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed en bevat daartoe de volgende onderdelen:

- Achtergrond en omgeving..... 4
- Beschrijving van de bestaande situatie..... 14
- Beschrijving van de bouwhistorische sporen.....18
- Conclusie bouwgeschiedenis.....36
- Globale waardenstelling en aanbevelingen.....37
- Bronnen en verantwoording illustraties.....40
- Bijlagen:
 1. Redengevende beschrijving,
 2. Grafische weergave van de globale waardenstelling.

Rotterdam, 9 maart 2023

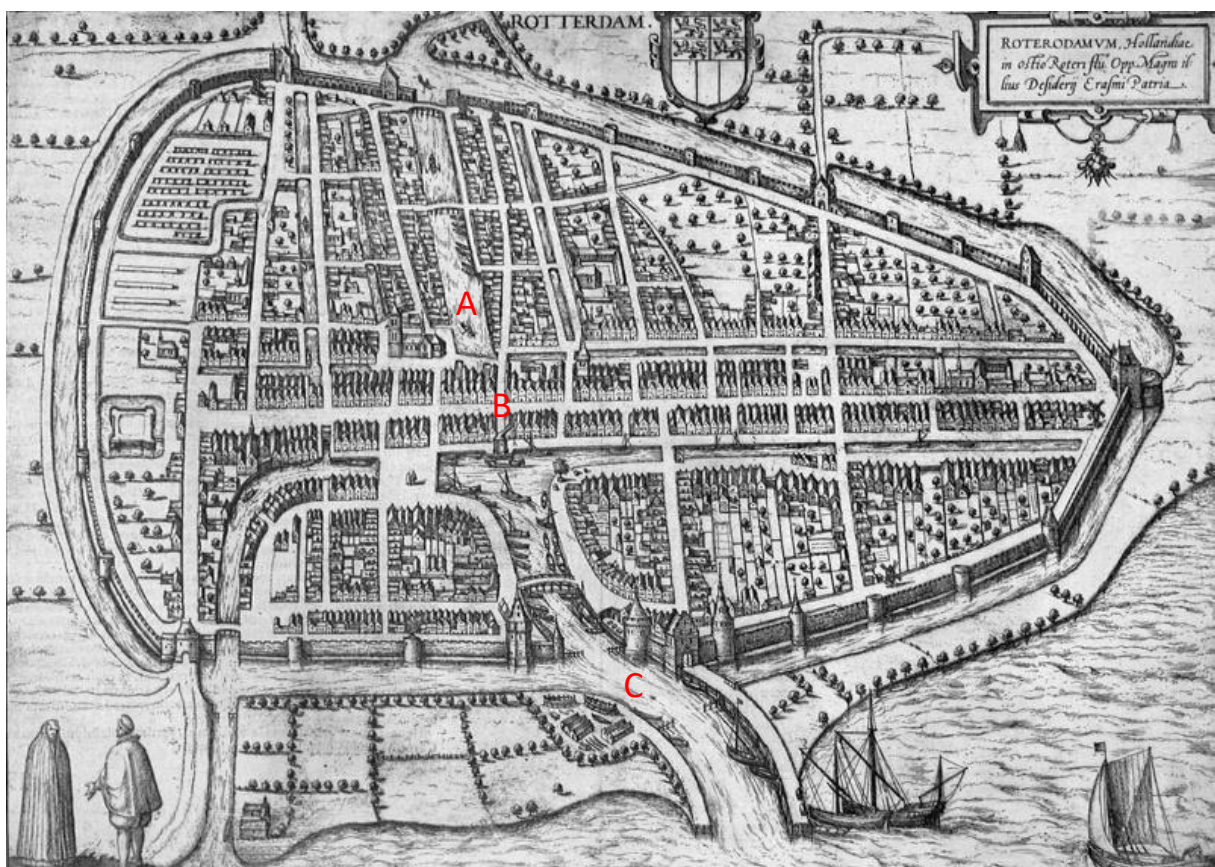
Achtergrond en omgeving

Het eetlokaal “Het Witte Huis” is gevestigd in het Witte Huis, in het centrum van de stad, aan de westzijde van de Oude Haven.

Omgeving

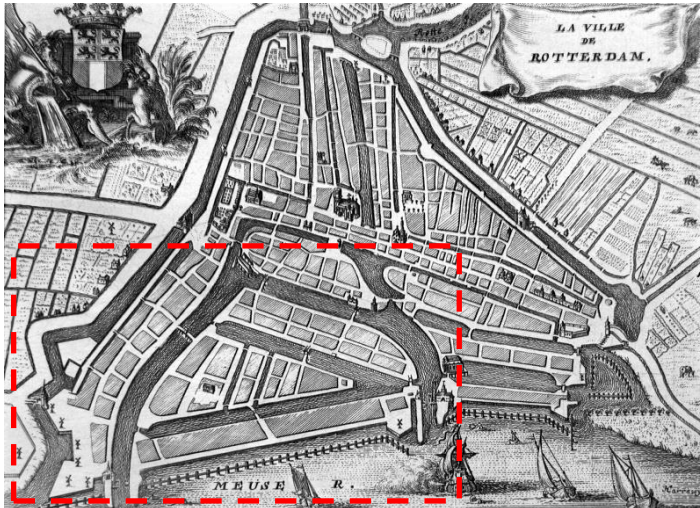
De geschiedenis van de Oude Haven is onlosmakelijk verbonden met die van Rotterdam zelf. Als onderdeel van de verbetering van de waterhuishouding in het gebied werd in de loop van de 13^e eeuw het initiatief genomen om langs de grillige rechter Maasoever een netwerk van dijken, dammen en sluizen aan te leggen. De verbetering was nodig omdat de Maas regelmatig buiten haar oevers trad, waardoor het omliggende gebied kwetsbaar was voor overstromingen en ongeschikt was voor landbouw en permanente bewoning. Eén van de plekken waar het land het kwetsbaarst was, lag bij de monding van het riviertje de Rotte, dat regelmatig overstroomde als afstromen van het water door een te hoge waterstand van de Maas niet mogelijk was. Omstreeks 1270 werd de Rotte ter hoogte van de huidige Hoogstraat afgedamd en voorzien van enkele sluizen, waarmee de waterhuishouding gereguleerd kon worden. De bouw van een nederzetting op en om de dam in de Rotte wordt gezien als de oorsprong van de stad Rotterdam.

De afdamming had als nadeel dat de scheepvaartroute over de Rotte naar de Maas werd afgesneden, wat opgelost werd door goederen op de dam over te slaan. Om de van de Maas afkomende schepen bij de dam aan te kunnen laten meren, werd de monding van de Rotte als vaarweg in gebruik genomen en werd parallel aan de buitendijkse zijde van de dam de eerste Rotterdamse haven gegraven; het Steiger.

Plattegrond van Rotterdam uit het derde kwart van de 16^e eeuw. In de nog ovale stad zijn duidelijk de loop van de Rotte (A), de 13^e eeuwse dam -de Hoogstraat- (B) en de oude monding van de Rotte -de Oude Haven- (C) herkenbaar. (collectie Stadsarchief Rotterdam)

Met de groei van de stad begon ook het gebied ten zuiden van de Hoogstraat - de oude dam - zich te ontwikkelen. Aan het eind van de 16^e eeuw werd de Blaak gegraven en kwam ook de Nieuwe Haven gereed. Daarbij kwam de oude monding van de Rotte vermoedelijk bekend te staan als Oude Haven. Vanaf het begin van de 17^e eeuw, toen de ergste schermutselingen van de Tachtigjarige Oorlog voorbij waren, maakte de stad een grote economische groei door. De handel met verre gebieden werd in deze periode voor Rotterdam een steeds belangrijkere bron van inkomsten, wat zich ook aftekende in de wijze waarop de stad zich ontwikkelde. Havens werden belangrijker en aan het begin van de 17^e eeuw werd begonnen aan de aanleg van een grote stadsuitbreiding; de Waterstad. Het stadsdeel werd in de moerasdelta ten zuidwesten van de bestaande stad gerealiseerd en werd hoofdzakelijk ingericht naar de wensen van de vele kooplui in de stad. De Waterstad kenmerkte zich bijvoorbeeld door een aantal grote havens, waaraan voornamelijk koopmanshuizen en pakhuizen verrezen. De drie grootste havens in het gebied waren de Leuvehaven, de Scheepmakershaven en de Wijnhaven. Door de aanleg van de Waterstad en de economische groei die de stad had doorgemaakt, had Rotterdam steden als Schiedam en Vlaarding en definitief overvleugeld en kwam het tot de grote steden als Dordrecht, Delft en Gouda te behoren.

Plattegrond van Rotterdam uit het eind van de 16^e eeuw, na de totstandkoming van de Waterstad. (collectie Stadsarchief Rotterdam)

In de 19^e eeuw nam de ontwikkeling van de Rotterdam en haar havens opnieuw een vlucht. Door onder andere de aanleg van de Nieuwe Waterweg en de aansluiting op het spoorwegnet kon de Rotterdamse haven zich ontwikkelen tot een internationale transitohaven. Rotterdam werd een doorgangshaven, waar goederen werden ontvangen, gesorteerd en via een ander vervoersmiddel hun reis verder vervolgden. Omdat de oude koopmanshavens niet op deze ontwikkeling en de grootte van de moderne schepen waren ingericht, werden er in de loop van de 19^e en de 20^e eeuw nieuwe havengebieden aangelegd, eerst op Feyenoord en later meer westwaarts. Het belang van de in de oude binnenstad gelegen havens nam door de komst van modernere havens sterk af. Al in het begin van de 20^e eeuw werden er delen van de havens gedempt ten gunste van het aanleggen van wegen en pleinen en maakte veel aan de haven gelieerde bebouwing plaats voor andere gebouwen.

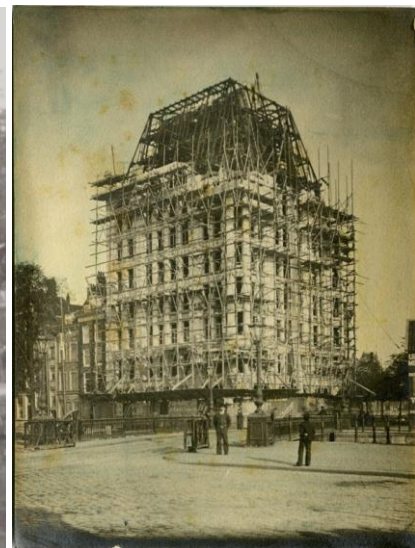
Het Duitse bombardement van 14 mei 1940 legde een groot deel van de Rotterdamse binnenstad in de as. In de wederopbouwperiode werd de vooroorlogse trend doorgezet en maakten nog meer bedrijven en havens plaats voor wegen, winkels, woningen en kantoren. Het gebied om de Oude Haven werd in de jaren '80 sterk herontwikkeld en staat thans voornamelijk bekend als uitgaansgebied. Het vormt een markante plek in de binnenstad en kent een aantal belangwekkende, monumentale gebouwen en bouwwerken, waaronder het Witte Huis.

Het Witte Huis - Geldersekade 1a t/m c

Van het Witte Huis is relatief veel archiefmateriaal in de vorm van tekeningen, foto's en beschrijvingen bewaard gebleven. Deze geven samen een goed beeld van de bouw- en gebruiksgeschiedenis van het pand. Omdat dit rapport alleen het bouwdeel Geldersekade 1a t/m c bespreekt zal de beschrijving van de bouwgeschiedenis van het pand beperkt worden tot een globale uiteenzetting van de algemene geschiedenis van het pand en een gedetailleerde beschrijving van het betreffende bouwdeel.

Beknopte bouwgeschiedenis van het Witte Huis

Het initiatief voor het Witte Huis werd medio jaren '90 van de 19^e eeuw genomen door Gerrit en Herman van der Schuijt, kooplieden en firmanten bij de Handelsvennootschap G.H. van der Schuijt & Co. Met de Rotterdamse architect Willem Molenbroek werd een plan bedacht voor een naar Amerikaans voorbeeld gemodelleerde kantoortoren. In 1897 werden vier percelen op de oostelijke kop van de bebouwing tussen de Wijnhaven en de Wijnstraat aangekocht. De locatie was aan de Oude Haven gelegen en gold als een van de drukste punten van de stad. Het gebouw kreeg in de oorspronkelijke plannen een grondvlak van 15 x 20 meter en kwam uit een gemetselde toren van negen bouwlagen met daarboven een kap met nog eens drie verdiepingen te bestaan. De totale hoogte was ruim 40 meter. De ontwerpstijl die Molenbroek hanteerde is eclectisch te noemen, maar bevatte veel aan de art nouveau ontleende elementen. De gevels werden opgetrokken in witte geglaazuurde stenen boven een hardstenen plint en gedecoreerd met onder andere hoektorens, tegeltafels en beelden. De kelder werd voornamelijk gebruikt voor het huisvesten van de algemene gebouwfuncties, de begane grond hoofdzakelijk voor winkels en horeca en de verdiepingen als verhuurbaar kantooroppervlakte. Vanwege zorgen over de brandveiligheid van het ongewoon hoge pand werd de materialisering van de constructie zorgvuldig gekozen; de gevels werden in metselwerk uitgevoerd, de verdiepingvloeren in staal en drijfsteen en de kapconstructie in staal. Het gebouw kende voor dat moment zeer vooruitstrevende installaties, zoals elektrische verlichting, liften en centrale verwarming.

Links: het tijdens de heiwerkzaamheden ingestorte buurpand in 1897. (collectie Stadsarchief Rotterdam)

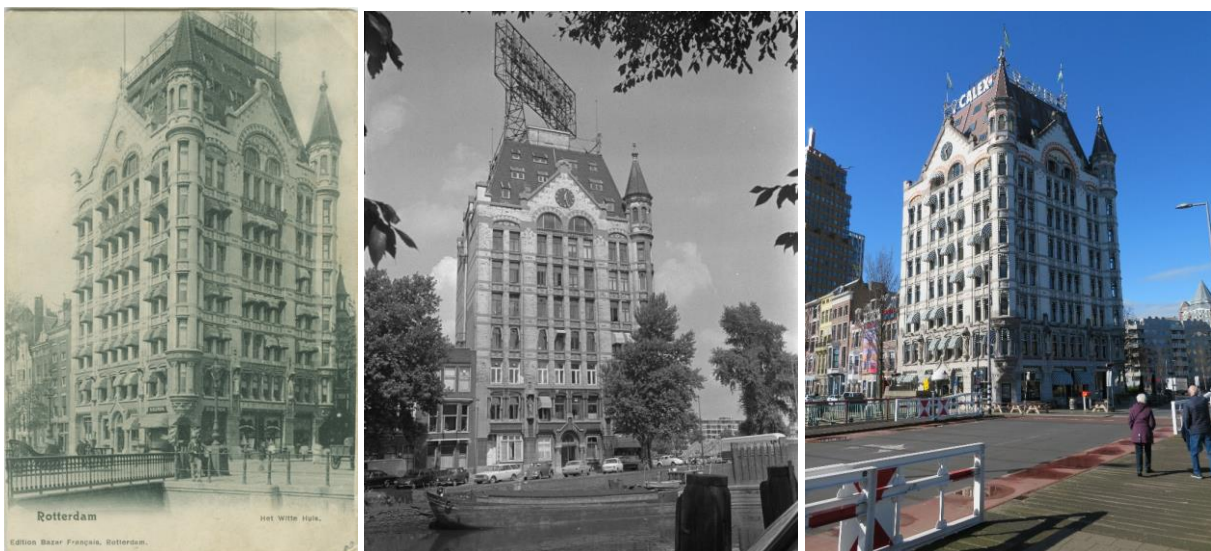
Rechts: de bouw van het Witte Huis in 1897-1898. (collectie Stadsarchief Rotterdam)

In het voorjaar van 1897 werden de bestaande gebouwen op de aangekochte percelen gesloopt, waarna in juni van dat jaar met heien werd begonnen. De aannemer van het Witte Huis was Johannes Hendrikus Stelwagen. Al bij het heien van de eerste palen stortte een buurpand in. Het perceel van de ingestorte woning werd tezamen met enkele andere buurpercelen vlug aangekocht en gebruikt om het grondvlak van het Witte Huis te vergroten naar 20 x 20 meter. Met de hervatting van de heiwerkzaamheden waren de problemen nog niet voorbij; door het inheien van de

grote hoeveelheid palen werd de gronddruk zodanig vergroot dat de aangrenzende kade en de Jan Kuytenbrug ontzet raakten. Op 8 september 1898 kon het pand worden opgeleverd, op dat moment het hoogste particuliere gebouw van Europa.

Het pand werd een markante verschijning in de stad en trok veel mensen, door de openstelling van een uitzichtplatform op het dak. Ook werd de hoogte van het gebouw benut door het dak van grote reclame-uitingen te voorzien. In de meidagen van 1940 kwam het gebouw in de frontlinie te liggen en raakte de gevel aan de Nieuwe Maas beschadigd. Het bombardement van 14 mei 1940 overleefde het -als een van de weinige panden in de omgeving- echter wel.

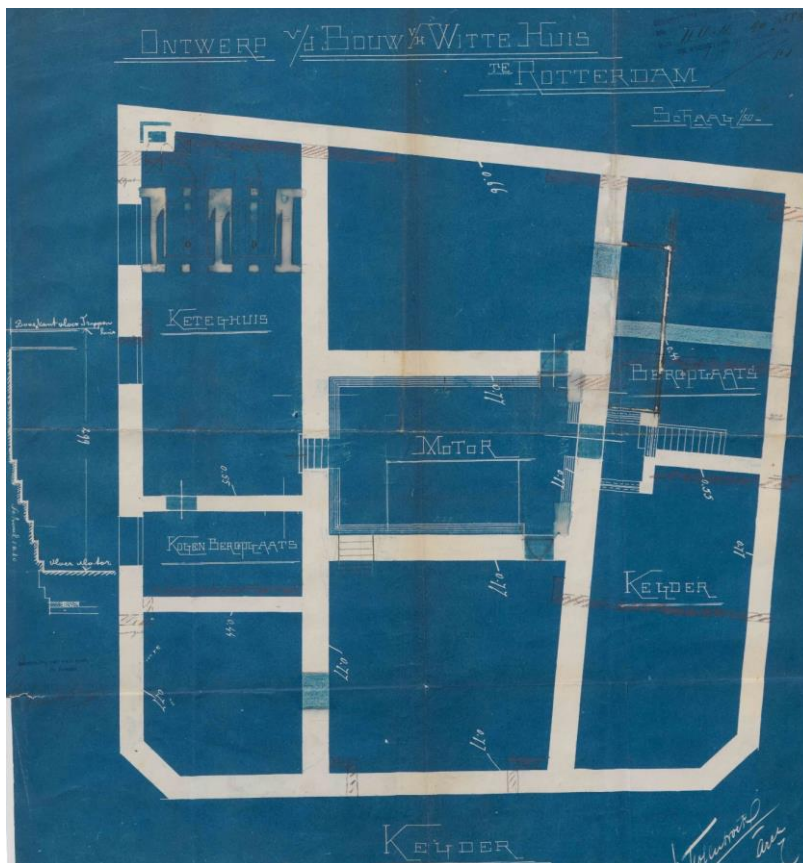
In de loop der jaren heeft het gebouw meermaals wijzigingen ondergaan, maar desondanks is het beeld van het oorspronkelijke ontwerp redelijk gaaf bewaard gebleven. Het gebouw wordt nog steeds gebruikt zoals het oorspronkelijk bedoeld was, met horeca op de begane grond en kantoren op de verdiepingen.

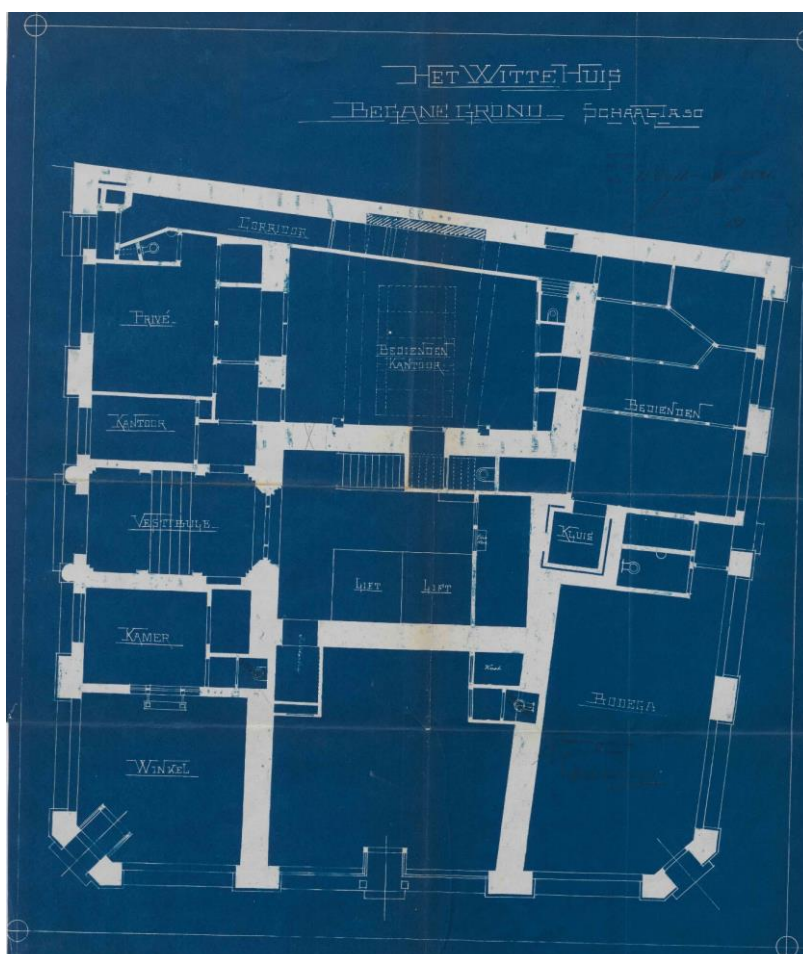
Het Witte Huis kort na oplevering (links, collectie Stadsarchief Rotterdam), in 1969 (midden, collectie Stadsarchief Rotterdam) en in 2023 (rechts).

1898: Geldersekaade 1a t/m c in de oorspronkelijke toestand

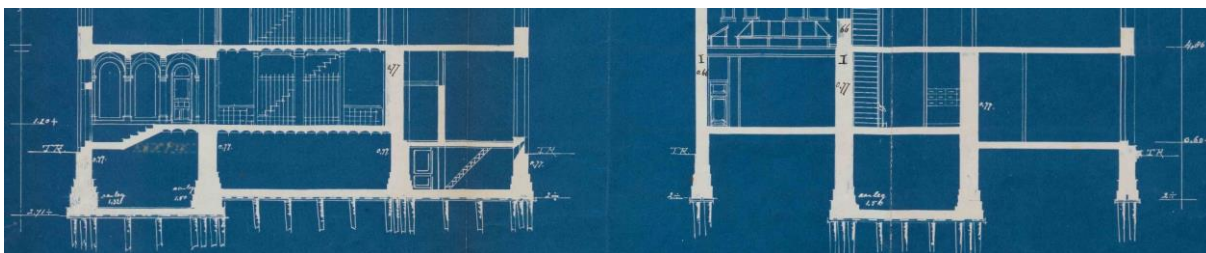
Het deel waar nu het eetlokaal “Het Witte Huis” is gevestigd was in de oorspronkelijke toestand gesplitst in drie eenheden; Gelderschekaade 1 t/m 3. Gelderschekaade 1 bevond zich in de oostelijke hoek van gebouw en bestond uit een winkel en een bijruimte met een kast en een toilet. De eerste exploitant van de ruimte was het sigarenmagazijn van Weinthal & Co. Gelderschekaade 2 was in het midden gesitueerd en werd gevormd door een winkelruimte met een aangrenzende kast en toilet. De eerste gebruiker was de Melkinrichting van G.J. ter Steege. Gelderschekaade 3 was een ruimte in de noordelijke hoek van het gebouw en kwam in gebruik als bodega van de Bodega-Maatschappij “Les Propriétaires Réunis”. Er was een toilet en daarachter een trap die naar de kelder leidde. Deze trap was ook bereikbaar via een aparte buitendeur. De kelder was opgedeeld in een bergplaats en een ‘biergrot’. De overige kelderruimten die nu wel bij het eetlokaal horen, lijken op de tekening als algemene ruimten voor het gebouw in gebruik te zijn. De etablissementen openden in het najaar van 1898.

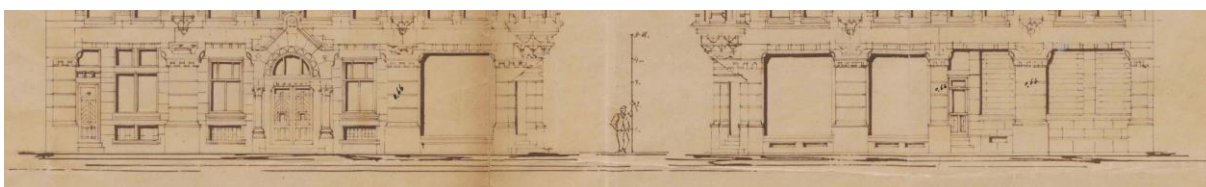
Plattegrond van de kelder uit 1898. (collectie Stadsarchief Rotterdam)

Plattegrond van de begane grond uit 1898. (collectie Stadsarchief Rotterdam)

Doorsneden over de kelder en de begane grond uit 1898, links een noord-zuid georiënteerde doorsnede, rechts een oost-west georiënteerde doorsnede. (collectie Stadsarchief Rotterdam)

Aanzicht van de gevels aan de Wijnhaven en de Wijnstraat uit 1898. (collectie Stadsarchief Rotterdam)

De winkelpuizen van de noord- en oostgevel, omstreeks de vorige eeuwwisseling. (collectie Stadsarchief Rotterdam)

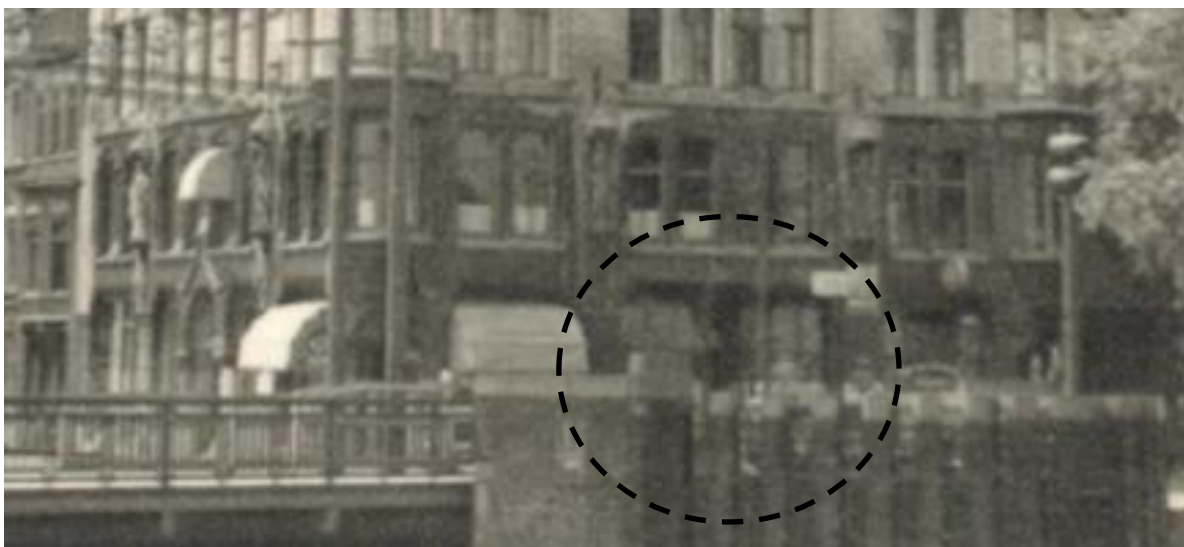
De winkelpuizen van de zuid- en oostgevel, omstreeks de vorige eeuwwisseling. (collectie Stadsarchief Rotterdam)

Advertenties in het Rotterdams Nieuwsblad over de opening van het sigarenmagazijn (d.d. 10 oktober 1898) en de 'biergrot' onder de bodega (5 december 1898).

Onbekend: aanpassing winkelpuien

Foto's laten zien dat de winkelpuien op een onbekend moment tussen 1914 en 1930 aangepast zijn. De oorspronkelijke puien bestonden uit een groot kozijn met een enkele ruit. Een foto uit 1930 laat zien dat de twee puien van Gelderschekade 1b op dat moment van drie bovenlichten zijn voorzien. Een scherpere foto uit 1956 laat ook de aangepaste pui van Gelderschekade 1c zien en maakt duidelijk dat dit de pui-indelingen zijn, die ook thans nog deels aanwezig zijn.

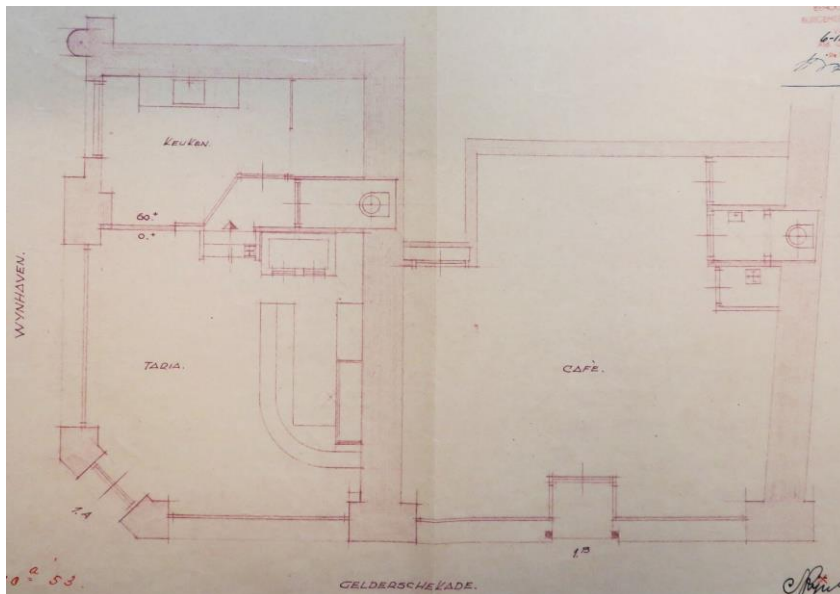
De zuid- en oostgevel in 1930. De middelste pui is inmiddels aangepast. (collectie Stadsarchief Rotterdam)

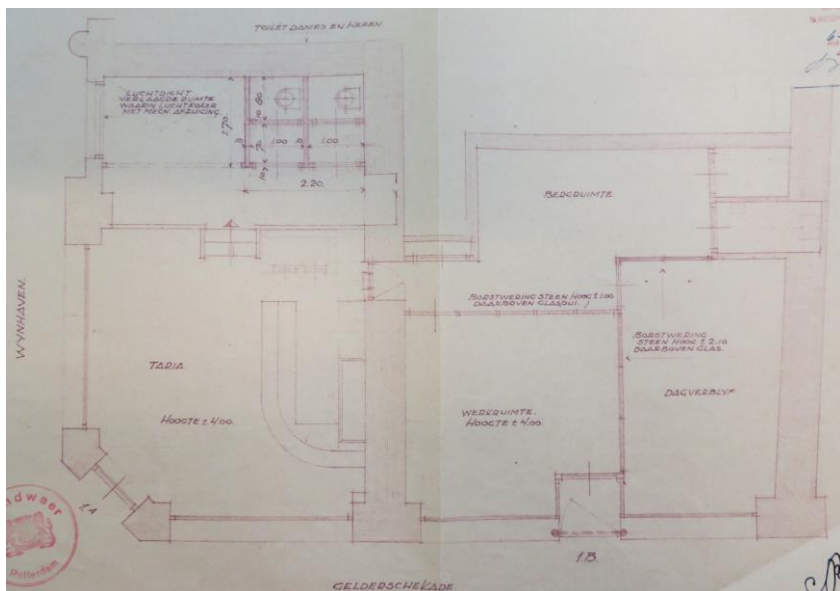
Foto uit 1956 van de oostgevel, waarop de vervangen winkelpuien bij Gelderschekade 1b en 1c duidelijk te zien zijn. In het midden prijkt de naam van de oorspronkelijke gebruiker van Gelderschekade 1b nog op de gevel. (collectie Stadsarchief Rotterdam)

1953: samenvoeging en verbouwing Gelderschekade 1a en b

In 1953 werd een vergunning aangevraagd om de winkelruimten Gelderschekade 1a en 1b (voorheen Gelderschekade 1 en 2) te verbouwen. Op de tekening van de bestaande toestand is te zien dat 1a op dat moment een cafetaria is en beschikt over een kleine opgang, die toegang geeft tot een toilet en een keuken. Nr. 1b lijkt op de toevoeging van een kast na nog geheel in de oorspronkelijke toestand te verkeren. De ruimte is volgens de tekening in gebruik als café. In de nieuwe situatie werden de twee ruimten samengevoegd door in de tussengelegen wand een doorbraak te maken. In 1a werden de keuken en het toilet vervangen door een grote ruimte en twee toiletten; 1b werd opgedeeld in een werkruimte, een bergruimte en een dagverblijf.

Plattegrond van de begane grond van Gelderschekade 1a en 1b in de bestaande toestand van 1953. (collectie Stadsarchief Rotterdam)

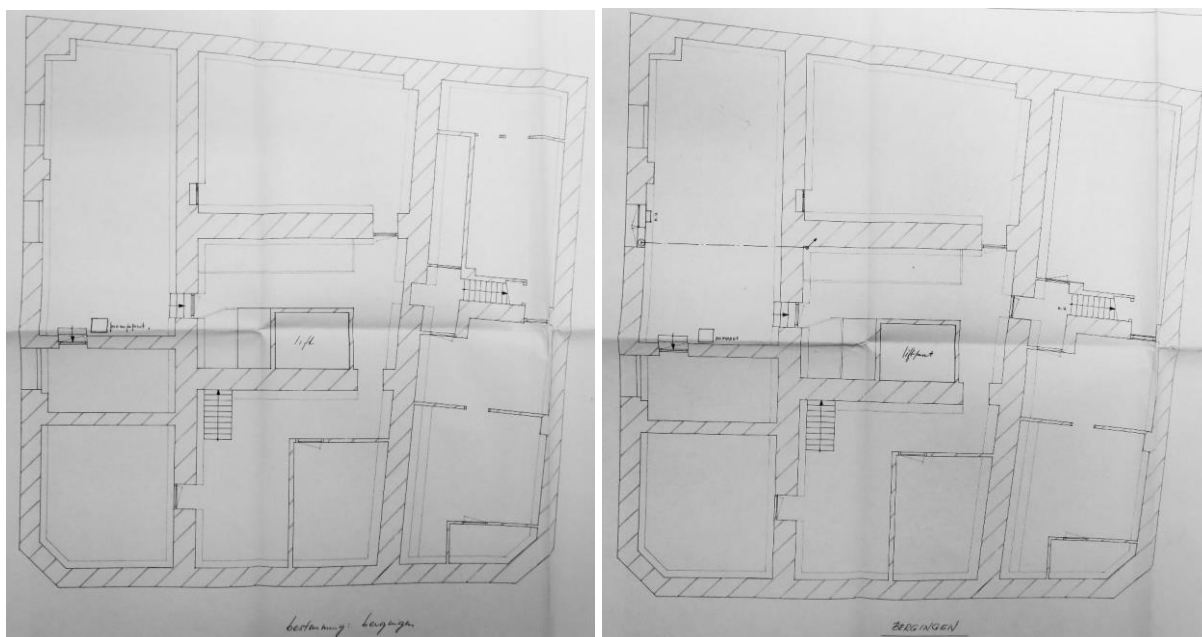

Plattegrond van de begane grond van Gelderschekade 1a en 1b in de nieuwe toestand van 1953. (collectie Stadsarchief Rotterdam)

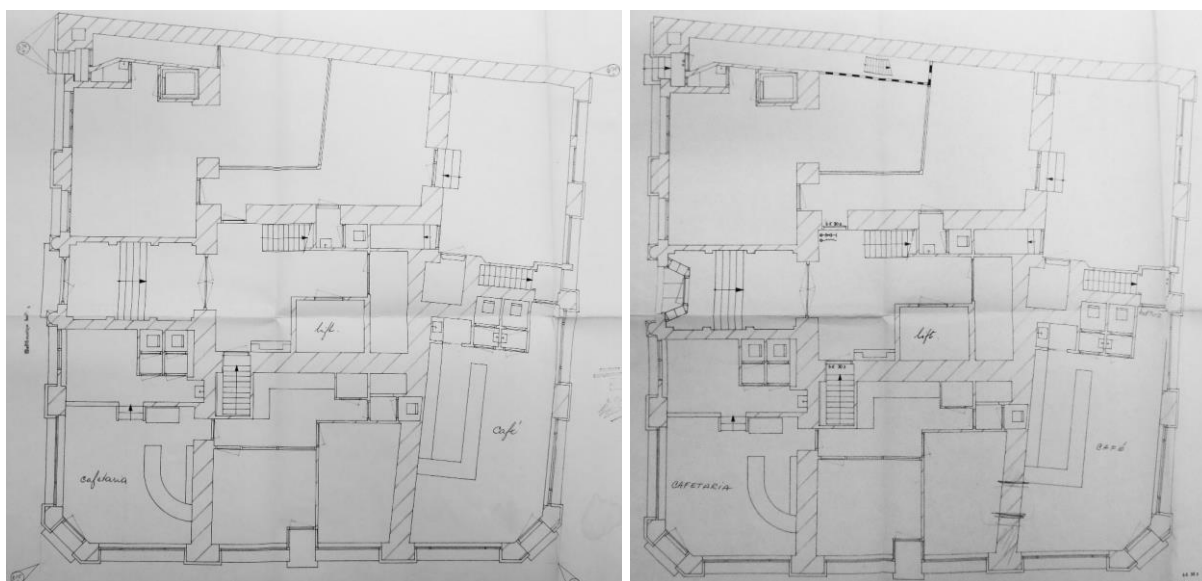
1975: samenvoeging Geldersekade 1ab met 1c

In 1975 werden er op de kelder, de begane grond en de eerste verdieping enkele wijzigingen uitgevoerd. De enige wijziging die op het huidige Geldersekade 1a t/m c betrekking heeft, was het maken van een doorbraak in de wand tussen 1ab en 1c, wat aangeeft dat deze ruimten in gebruik werden samengevoegd.

De tekeningen laten tevens zien wat er in de kelder sinds de bouwtijd is gewijzigd. In de middelste kelderruimte aan de oostgevel is met een metselwerkwand een ruimte gemaakt en in de grote kelderruimte op de noordoostelijke hoek van het gebouw zijn er twee kamers gemaakt. Volgens het bijschrift zijn alle ruimten in gebruik als berging. Geldersekade 1a en 1b worden conform de tekeningen van de nieuwe situatie uit 1953 weergegeven, wat laat zien dat ze destijds conform het ingediende plan zijn verbouwd. Geldersekade 1c lijkt op dat moment nog in de oorspronkelijke toestand te verkeren, met uitzondering van de toevoeging van twee toiletten en een pantry.

De kelder in de bestaande en nieuwe toestand van 1975. (collectie Stadsarchief Rotterdam)

De begane grond in de bestaande en nieuwe toestand van 1975. (collectie Stadsarchief Rotterdam)

Links: de oost- en de noordgevel in 1978. (collectie Stadsarchief Rotterdam)

Rechts: de zuidgevel in 1980. (collectie Stadsarchief Rotterdam)

Links: een deel van de oostgevel in 1979. (collectie Stadsarchief Rotterdam)

Rechts: de noordgevel in 1980, met in het midden nog de deur naar de kelder. (collectie Stadsarchief Rotterdam)

Huidige situatie

In de huidige situatie zijn er enkele verschillen met de nieuwe situatie als getekend in 1975 te zien. In Geldersekade 1a t/m c is nu het eetlokaal “Het Witte Huis” gevestigd, dat gebruik maakt van alle aan de oostgevel grenzende ruimten in de kelder en op de begane grond. Ook de voormalige kolenberging is bij het eetlokaal gevoegd. De middelste kelderruimte kan in de huidige situatie alleen met een trap vanuit Geldersekade 1b bereikt worden en de noordelijke kelderruimte heeft een nieuwe trap en is ingedeeld in een toiletgroep en een technische ruimte. Op de begane grond zijn de drie adressen nu ongedeelde ruimten. In de wanden tussen de ruimten zijn steeds twee doorbraken aanwezig. De puien in het bij het eetlokaal behorende deel van de noordgevel zijn aangepast of vervangen.

Beschrijving van de bestaande situatie

Eetlokaal “Het Witte Huis” bevindt zich in de ruimten langs de binnenzijde van de oostgevel op het niveau van de kelder en de begane grond. De beschrijving zal zich beperken tot deze delen.

Exterieur

De gevels en de daaronder gelegen kelder zijn in baksteen metselwerk opgetrokken. Op het niveau van de begane grond is het metselwerk bekleed met hardsteen met beeldhouwde decoraties in eclectische stijl.

In de zuidgevel is er links een gevelopening met een grenen raamkozijn met een tweeruits onderraam en twee bovenlichten met glas-in-lood aanwezig. In de borstwering zijn glazen bouwstenen toegepast. Daarnaast is een gevelopening met een grenen pui in de gevel opgenomen, die voorzien is van een grote ruit en vier grenen bovenramen met glas-in-lood. In de borstwering is een bank geïntegreerd. Op de afgeschuind uitgevoerde hoek is een grenen deurkozijn met een dito deur aanwezig.

In de oostgevel is links een gevelopening met een grenen pui in de gevel opgenomen, die voorzien is van een grote ruit en vier grenen bovenramen met glas-in-lood. Centraal in de gevel is een grote opening aanwezig, in het midden gedragen door twee gietijzeren kolommen. Tussen de zuilen is er een portiek met een deur en een glas-in-loodraam. De portiek wordt geflankeerd door twee grenen puilen met een grote ruit en grenen bovenlichten met glas-in-lood. Rechts is de gevelopening ingevuld met een grenen pui met drie onderruiten en drie grenen bovenramen met glas-in-lood. Het middelste raam is als een valraam uitgevoerd.

In de noordgevel zijn twee gevelopeningen met een grenen pui aanwezig. De pui is voorzien van een dubbele deur met zijlichten en vier bovenramen voorzien van glas-in-lood.

Zuidgevel.

Oostgevel t.h.v. Geldersekade 1a.

Oostgevel t.h.v. Geldersekade 1b en 1c.

Noordgevel.

Interieur

De aan de zuidgevel grenzende kelderruimte is toegankelijk via een in Geldersekaade 1a uitkomende trap. De ruimte heeft een betonvloer. Een tweede kelderruimte onder 1a bevindt zich op de zuidoostelijke hoek van het gebouw en is via een doorgang verbonden met de kelderruimte onder 1b. Beide ruimten zijn voorzien van gele cementtegels. In de ruimte onder 1a is een kamer gemaakt en er is een trap naar de begane grond. De kelderruimten onder 1c zijn van een terrazzovloer en een plint van geglaazuurde facettegels voorzien. De kelderruimte in de noordoostelijke hoek van het gebouw is een technische ruimte, de andere een toiletgroep. Beide ruimten zijn via een trap toegankelijk vanaf de begane grond van Geldersekaade 1c.

De kelderruimte onder Geldersekaade 1a.

De kelderruimte onder Geldersekaade 1a.

De kelderruimte onder Geldersekaade 1b.

De kelderruimte onder Geldersekaade 1b.

De technische ruimte onder Geldersekaade 1c.

De toiletgroep onder Geldersekaade 1c.

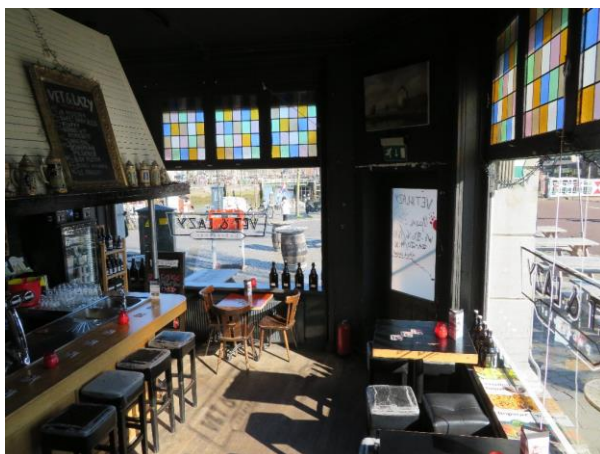

Keldertrap in Geldersekaade 1c.

De vloer van de begane grond bestaat uit een stalen balklaag waartussen drijfsteen gewelfjes zijn aangebracht. De begane grond wordt gevormd door drie ruimten, onderling verbonden door doorgangen. Geldersekaade 1a bevindt zich op de zuidoostelijke hoek van het gebouw en kent twee vloerniveaus en een geornamenteerd stuc-op-rietplafond. De middelste ruimte hoort bij het adres Geldersekaade 1b en de ruimte in de noordoostelijke hoek bij 1c. Ook deze ruimten zijn beide voorzien van een geornamenteerd stuc-op-rietplafond.

Geldersekaade 1a.

Geldersekade 1b.

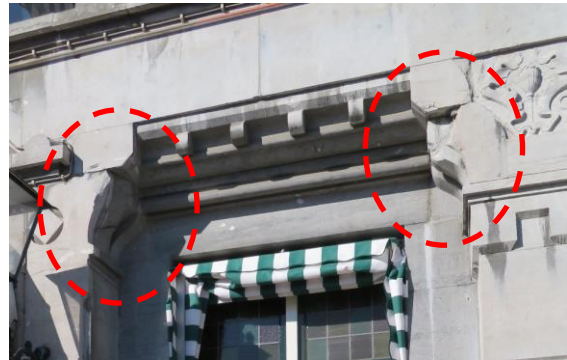
Geldersekade 1c.

Beschrijving van de bouwhistorische sporen

Exterieur

- 1) Het hardsteen van de zuidgevel laat diverse grote schades zien. Het is bekend dat deze zijde tijdens de meidagen van 1940 in de frontlinie lag en meermaals is beschoten. Mogelijk gaat het hier dus om oorlogsschade.

- 2) De glazen bouwstenen in de zuidgevel zijn niet oorspronkelijk. De gevelopening is wel uit de bouwtijd en staat ook op de stichtingstekeningen aangegeven. Aangezien de achterliggende ruimte aanvankelijk een kolenberging was, is het waarschijnlijk dat er zich hier oorspronkelijk een luik bevond.

Het raamkozijn erboven lijkt niet op het op de stichtingstekeningen weergegeven kozijn. Op een foto uit 1914 is het huidige raamkozijn echter al wel te zien, zodat aannemelijk is dat het toch uit de bouwtijd dateert. Het glas-in-lood komt niet op oude foto's voor en moet in ieder geval pas na 1980 zijn toegevoegd.

1898

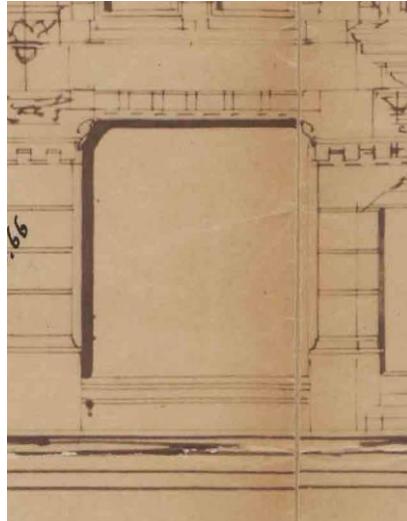
1914

Collectie Stadsarchief Rotterdam

- 3) De pui in de zuid- en oostgevel waren volgens de stichtingstekening en oude foto's steeds van één grote ruit voorzien. Op basis van de foto's kan gesteld worden dat de bovenramen later toegevoegd moeten zijn, specifiek tussen 1914 en 1930. Het verschil in datering wordt benadrukt door het subtiele verschil in detaillering van het kalf en het raamhout, dat strakker is dan dat van de uit de bouwtijd daterende pui. Het glas-in-lood dateert uit een recenter verleden, in ieder geval na 1980. De meest rechter pui in de oostgevel is mogelijk tegelijkertijd met het plaatsen van de bovenramen eveneens voorzien van een indeling met een grote middenruit en twee zijlichten.

Circa 1900 (collectie Stadsarchief Rotterdam)

1898 (collectie Stadsarchief Rotterdam)

1914 (collectie Stadsarchief Rotterdam)

- 4) Het deurkozijn en de deur van Geldersekade 1a zijn opvallend strakker gedetailleerd dan die van 1b en 1c, wat laat zien dat deze op enig moment moeten zijn vervangen.

- 5) De twee puien in de noordgevel zijn -net als de overige puien- op een onbekend moment tussen 1914 en 1930 voorzien van vier bovenramen. Het glas-in-lood is een recentere toevoeging. De ruit daaronder is op enig moment opgedeeld in een grote ruit met twee zijlichten. In een recent verleden zijn deze zijlichten en de ruit ertussen verwijderd en vervangen door een dubbele deur en twee nieuwe zijlichten. De dikke stijlen van het kozijn laten zien dat de oorspronkelijke pui nog wel aanwezig is en als inzetkozijn is gebruikt.

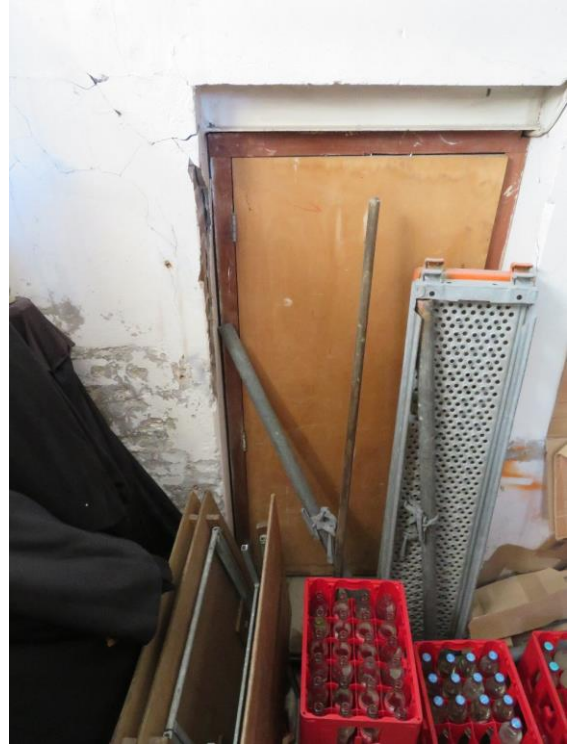
2008 (Google Maps)

2014 (Google Maps)

Interieur

- 1) De kolenberging aan de zuidgevel was oorspronkelijk alleen maar toegankelijk via het aangrenzende ketelhuis. De deuropening naar die ruimte is nog steeds aanwezig, maar het deurkozijn en de deur zijn op enig moment vervangen.

- 2) In een relatief recent verleden is er een trap tussen de begane grond van Geldersekade 1a en de voormalige kolenberging gemaakt. De grove wijze waarop de wand en het vloerveld zijn doorbroken laat, in combinatie met de uitvoering van de trap, duidelijk zien dat dit een latere toevoeging is.

- 3) De doorgang tussen de kelders van Geldersekade 1a en b is op de stichtingstekening van 1898 met blauw potlood toegevoegd. Het metselwerk dat de doorgang flankeert is netjes in verband gemetseld, wat aangeeft dat de doorgang uit de bouwtijd is en dat beide ruimten altijd al met elkaar in verbinding stonden. In de doorgang heeft een deurkozijn gestaan, maar deze is op enig moment verwijderd.

- 4) De gele cementtegels in de kelderruimten onder Geldersekade 1a en b dateren gezien hun uitvoering nog uit de bouwtijd.

- 5) In de kelderruimte onder Geldersekade 1a staat nog een stalen trap. De trap is nu niet meer in gebruik en het trapgat is afgedekt. De trap is gezien de uitvoering en het gegeven dat hij niet op tekeningen staat aangegeven een latere toevoeging.

- 6) In de kelderruimte onder Geldersekade 1b bevindt zich een deur die naar de ruimte in het hart van het gebouw leidt. Volgens de stichtingstekening was deze toegang er van oudsher al, maar het deurkozijn en de deur laten zien dat deze op enig moment vervangen zijn.

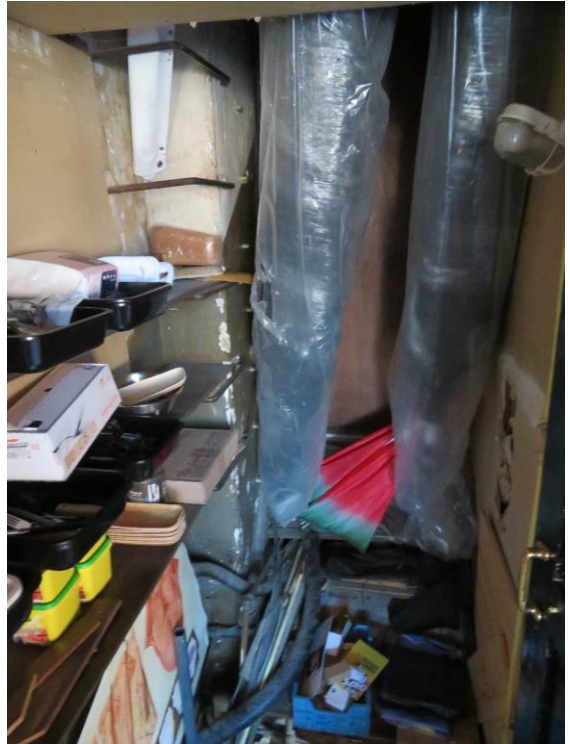

- 7) De ruimte die in de kelder onder Geldersekade 1b is gesitueerd beschikt over een grenen deurkozijn en een gepleisterde, halfsteens dikke wand. De wand staat niet op de stichtingstekeningen en is daarom waarschijnlijk een latere toevoeging. De uitvoering van de wand en het deurkozijn laat zien dat deze niet veel later geplaatst moeten zijn.

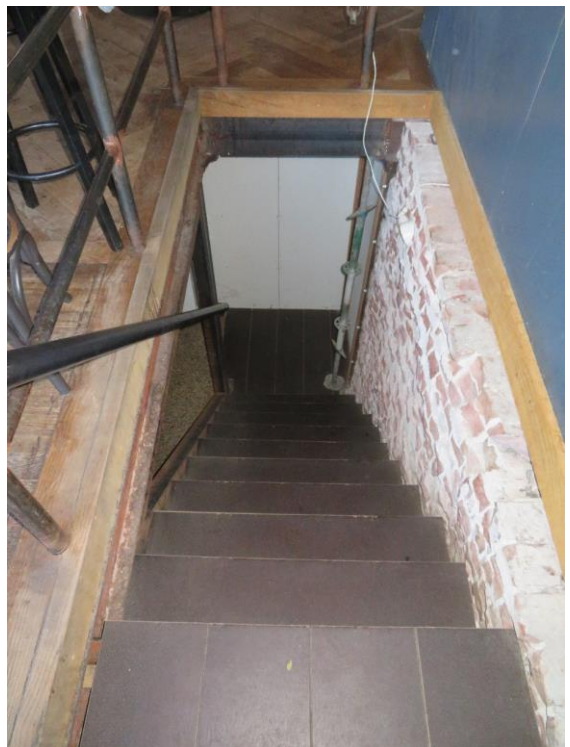

- 8) Oorspronkelijk was de kelderruimte onder Geldersekade 1b door middel van een trap met de hoofdentree op de begane grond verbonden. Op enig moment is de trap afgezaagd en is op die plek een nieuwe keldertrap gemaakt, die de kelder met de bovenliggende ruimte verbindt. De resten van de trap, de schuin aflopende geschilderde lambrisering en de nog aanwezige deur herinneren aan deze verbinding.

- 9) Recent is er in Geldersekaade 1c een trap naar de kelderruimte gemaakt. De toevoeging is herkenbaar aan de uitvoering van de trap en het gegeven dat de aangrenzende wand voor het plaatsen van de trap circa steensdiep afgehakt is.

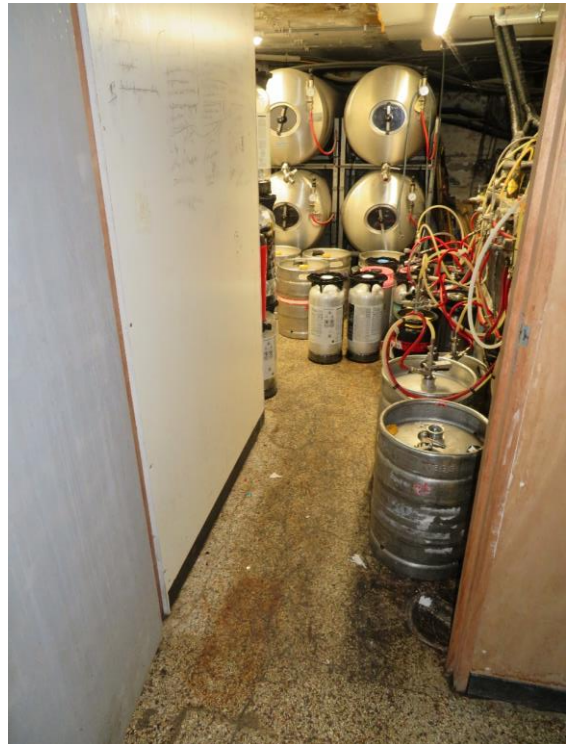
- 10) De kelderruimte onder Geldersekade 1c is voorzien van een plint van uit de bouwtijd stammende facettegels. De plint is niet meer intact en is op dit moment voor een groot deel niet in het zicht. Het tegelwerk bevindt zich ook nog voor een klein deel op de wand bij de recent gemaakte trap. De aanwezigheid van de plint verwijst naar het feit dat deze kelderruimte -in tegenstelling tot de kelderruimten onder Geldersekade 1a en b- een representatieve functie had, namelijk als 'biergrot' van de bodega op de begane grond.

- 11) De kelderruimte onder Geldersekafe 1c is voorzien van een uit de bouwtijd stammende terrazzovloer, die net als de tegelplint benadrukt dat de kelder hier een representatieve functie had. De vloer bevat diverse aftekeningen en reparaties, die verwijzen naar vroegere indelingen.

- 12) Onderaan de keldertrap in Gelderseka
1c is nog een hardstenen neut zichtbaar.
De neut behoorde bij een deurkozijn, dat
oorspronkelijk de toegang tot de 'biergrot'
vormde.

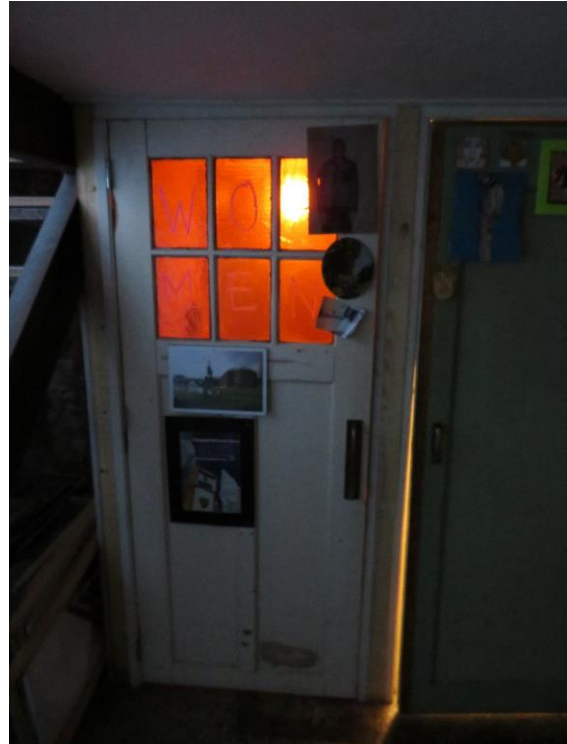
- 13) Onderaan de keldertrap van Geldersekaade 1c is een deel van de gemetselde wand met beplating dichtgezet. Oorspronkelijk was hier een doorloop naar een berging.

- 14) Onder de keldertrap in Geldersekaade 1c is een doorgang aanwezig. De doorgang staat niet op de stichtingstekeningen, wat suggereert dat de doorgang op een later moment is gemaakt. De doorgang beschikt niet over een latei of een rollaag en het metselwerk en de tegelplint zijn rommelig beëindigd, wat bewijst dat de doorgang later is gemaakt.

- 15) De deuren in de toiletgroep onder Geldersekade 1c zijn oud, maar zijn pas recent geplaatst. Of de deuren van elders in het gebouw afkomstig zijn is niet bekend.

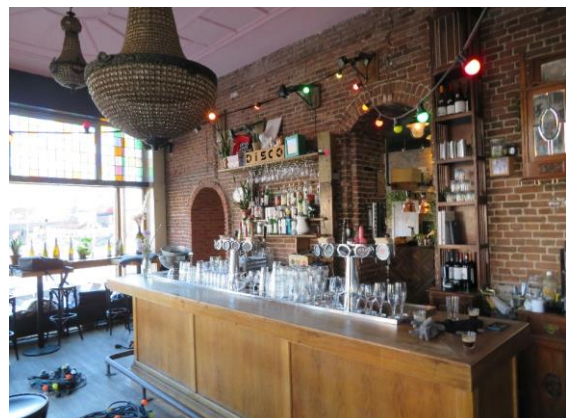
- 16) De kelderruimte in de noordoostelijke hoek van het gebouw beschikt nog over oorspronkelijke kelderramen. In hoeverre de kelderramen nog intact zijn is niet bekend, omdat ze aan de binnenzijde van beplating zijn voorzien.

- 17) Op de begane grond van Geldersekade 1c is het metselwerk van de zuidelijke wand in het zicht. In de zuidwestelijke hoek van de ruimte zijn aanhechtingssporen van een wand en resten van een laag geplaatst veld met troggewelfjes zichtbaar. De resten zijn van een kluisruimte die hier in de oorspronkelijke situatie was.

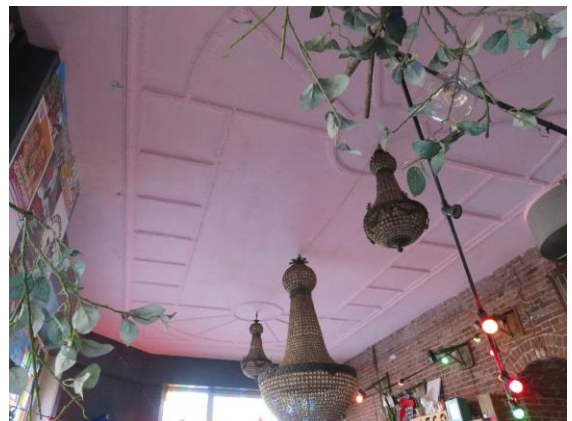

- 18) De wand tussen Geldersekade 1b en c bevat twee doorgangen. De westelijke, hoge doorgang (op de foto rechts) was oorspronkelijk een nis met een toilet. De kleinere doorgang is een latere toevoeging, wat wordt benadrukt door het kader in afwijkende steen.

- 19) De begane grond van Geldersekade 1c beschikt nog over het oorspronkelijke, geornamenteerde stuc-op-rietplafond.

- 20) Geldersekade 1b heeft op de begane grond een oorspronkelijk stuc-op-rietplafond. In het plafond tekent zich het volume van de kast en het toilet af, die hier oorspronkelijk waren.

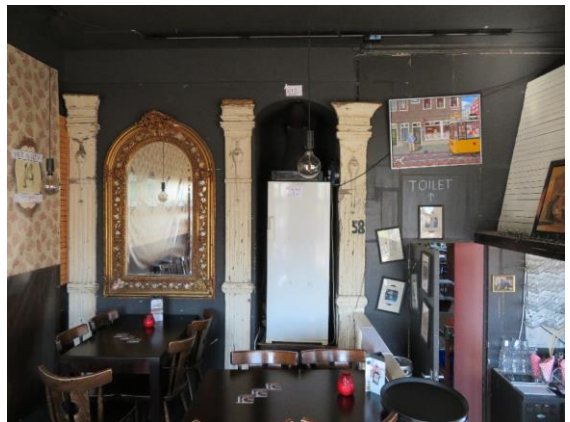

- 21) Beide doorgangen in de wand tussen Geldersekade 1a en b zijn later gemaakt.

- 22) In de wand tussen Geldersekade 1a en b is nog een uit de bouwtijd stammende nis aanwezig, waar oorspronkelijk een toilet gesitueerd was.

- 23) De begane grond van Geldersekade 1a is nog voorzien van een oorspronkelijk stuc-op-rietplafond. Ter hoogte van de onder punt 22 genoemde doorgang stopt de kooflijst van het plafond omdat daar in de oorspronkelijke toestand een wand stond die Geldersekade 1a in een winkel en een bijvertrek opdeelde.

- 24) Het verschil in vloerpeil op de begane grond van Geldersekade 1a refereert nog aan de onder punt 23 beschreven oorspronkelijke indeling met een winkelruimte en een bijvertrek.

Conclusie bouwgeschiedenis

Eetlokaal “Het Witte Huis” is gevestigd in een deel van de kelder en de begane grond van het gelijknamige gebouw. Het Witte Huis is een aan de Oude Haven in Rotterdam gesitueerde kantoorstoren, die bij de opening in 1898 als hoogste particuliere gebouw van Europa gold. De initiatiefnemers voor de bouw van de toren waren de Gerrit en Herman van der Schuijt, kooplieden en firmanten bij de Handelsvennootschap G.H. van der Schuijt & Co. Het ontwerp was gemaakt door de Rotterdamse architect Willem Molenbroek. De toren telde twaalf bouwlagen, die grotendeels als kantoorruimte verhuurd werden. De kelderruimten waren grotendeels voor algemeen gebruik en het merendeel van de ruimten op de begane grond kwamen beschikbaar als winkel- of horecaruimte.

De ruimten waarover eetlokaal “Het Witte Huis” thans beschikt, bevinden zich in de oostelijke helft van de kelder en de begane grond en beschikken over de adressen Geldersekaade 1a t/m c. Geldersekaade 1a werd oorspronkelijk aangeduid met het adres Gelderschekaade 1 en was een in de zuidoostelijke hoek van de begane grond gesitueerde sigarenwinkel, die uit een winkelruimte en een niet-publiekstoegankelijk gedeelte met een kamer, een kast en een toilet bestond. Eronder waren een kolenberging en een kelderruimte, die tot de algemene ruimten van het gebouw behoorden. Geldersekaade 1b was oorspronkelijk Gelderschekaade 2 en was een bijna vierkante winkelruimte voor een melkinrichting. Bij de achterwand waren er twee volumes aanwezig; een deel met een kast en een toilet en een verder niet tot de winkel behorend deel waarin een trap was gesitueerd. De trap verbond het hoofdtrappenhuis in het midden van het gebouw met een algemene kelderruimte onder de winkelruimte. Geldersekaade 1c bevindt zich in de noordoostelijke hoek van de plattegrond en had oorspronkelijk het adres Gelderschekaade 3. Hier waren een bodega met een drinklokaal en een toilet op de begane grond en een berging en een ‘biergrot’ in de kelder. De kelder was bereikbaar via een trap, die in een eigen portaal naast het toilet was gesitueerd. Bij het portaal was er een aparte deur in de noordgevel opgenomen. De gevels waren ter plaatse van de winkel- en horecaruimten voorzien van winkelpuizen, steeds uitgevoerd met één grote ruit.

De ruimten zijn meermaals aangepast. De eerste wijziging vond op een onbekend moment tussen 1914 en 1930 plaats en betrof de aanpassing van de winkelpuizen. De puizen werden daarbij van bovenramen voorzien en vermoedelijk werd het restende oppervlak opgedeeld in een grote ruit met twee zijlichten.

In 1953 werden Geldersekaade 1a en 1b samengevoegd, door in de tussenliggende wand een doorgang te maken. In Geldersekaade 1a kwam een nieuwe toiletgroep en 1b werd opgedeeld in een berging, een werkruimte en een dagverblijf. In 1975 werd er ook een doorgang naar 1c gemaakt. Bij latere verbouwingen is Geldersekaade 1a een grote ruimte geworden en is er een trap naar de voormalige kolenberging in de kelder gemaakt. Ook is er een tweede doorgang naar 1b gekomen. Geldersekaade 1b is eveneens een ongedeelde ruimte geworden. De vanuit het centrale trappenhuis komende keldertrap werd vervangen door een nieuwe trap, die de winkelruimte direct met de onderliggende kelderruimte ging verbinden. In die kelder is op enig moment, maar nog in de eerste helft van de 20 eeuw, een ruimte gemaakt door een wand te plaatsen. Geldersekaade 1c vormt nu de hoofdruimte van het eetlokaal en bestrijkt de oppervlakte van de voormalige bodega, het toilet, de oorspronkelijke keldertrap en de kluis. Het toilet in de wand tussen 1b en 1c heeft plaatsgemaakt voor een tweede doorgang in die wand. Recent is er een nieuwe trap naar de kelder gemaakt. De kelder is gesplitst in een technische ruimte en een toiletgroep.

Globale waardenstelling en aanbevelingen

Het Witte Huis is in 1986 ingeschreven in het register van rijksmonumenten. In bijlage 1 is de redengevende beschrijving bij dit aanwijzingsbesluit opgenomen.

Het vastleggen van de waardenstelling van het pand geschiedt volgens de Richtlijnen voor Bouwhistorisch Onderzoek 2009 en bestaat uit een externe en een interne waardenstelling. Met name de interne waardenstelling is toegespitst op de nu bij het eetlokaal “Het Witte Huis” horende ruimten in de oostelijke helft van de kelder en de begane grond.

Externe waardenstelling

De externe waardenstelling geschiedt volgens de volgende vijf aspecten:

- algemene historische waarden;
- stedenbouwkundige of ensemblewaarden;
- architectuurhistorische waarden;
- bouwhistorische waarden;
- gebruikshistorische waarden.

Elk van deze aspecten wordt, voor zover relevant, getoetst aan de hand van de criteria gaafheid, authenticiteit en zeldzaamheid. Bij het opstellen van de waardering wordt geen rekening gehouden met de bouwtechnische toestand, gebruikersbelangen, eventuele ontwerpoverwegingen of financiële aspecten.

Algemene historische waarden

Het pand heeft een hoge cultuurhistorische waarde als tastbare herinnering aan de sociaal-economische ontwikkeling en groei van de stad Rotterdam gedurende het eind van de 19^e eeuw. De naar Amerikaans voorbeeld gebouwde toren weerspiegelt de ontplooiing van Rotterdam tot wereldstad en kan in zekere zin beschouwd worden als een voorloper van de wolkenkrabbers die de binnenstad thans kent. Het gebouw vormt een van de bekendste monumenten van Rotterdam en is opgenomen in de in 1990 door de toenmalige Rijksdienst voor de Monumentenzorg opgestelde “Top 100 van de Nederlandse monumenten”.

Stedenbouwkundige of ensemblewaarden

Het Witte Huis is markant gesitueerd op de kop van de bebouwing langs de noordzijde van de Wijnhaven en maakt een belangrijk onderdeel uit van het aanzicht van de Oude Haven. Het gebouw is ook vanuit andere punten, zoals het Haringvliet en vanaf de Nieuwe Maas, duidelijk zichtbaar en maakt als zodanig onderdeel uit van het stadssilhouet van Rotterdam. Door de beeldbepalende rol van het gebouw heeft het Witte Huis een hoge stedenbouwkundige waarde. Deze wordt nog verder verhoogd door het feit dat het Witte Huis tot de schaars geworden vooroorlogse bebouwing in de binnenstad behoort en daarmee een tastbare herinnering vormt aan de oude binnenstad. Het vormt als zodanig een ensemble met de andere gebouwen die het bombardement op de Rotterdamse binnenstad hebben overleefd, waaronder het Schielandshuis, het stadhuis en de Grote- of St. Laurenskerk. Ook vormt het in zekere zin een ensemble met de begin jaren '90 gereconstrueerde gebouwen langs de Wijnhaven.

Architectuurhistorische waarden

Het pand is op architectuurhistorisch gebied van nationaal belang als een van de eerste particuliere gebouwen in Nederland die als een hoogbouw kunnen worden beschouwd en heeft daarom een hoge architectuurhistorische waarde. Het pand is relatief gaaf bewaard gebleven en bevat nog veel elementen, als beeldhouwwerken en tegeltafelen die het architecturale beeld van het gebouw versterken. Daarnaast vormt het gebouw het belangrijkste bewaard gebleven pand uit het oeuvre van architect Willem Molenbroek.

Bouwhistorische waarden

Het pand bevat een aantal oorspronkelijke onderdelen en afwerkingen, waarvan de toepassing bijzonder te noemen is. Het betreffen bijvoorbeeld de onderdelen van de brandveilige constructie, zoals de in staal en drijfsteen uitgevoerde vloeren, maar ook de nog grotendeels intact gebleven tegels in het ex- en interieur. De opzet hangt samen met de wijze waarop gepioneerd werd met de constructie van hoogbouw en vormt als zodanig een uniek voorbeeld van de allereerste fase van een lange ontwikkeling die inmiddels op dat vlak heeft plaatsgevonden. Het heeft daardoor een hoge bouwhistorische waarde.

Gebruikshistorische waarden

De hoofdstructuur van in ieder geval het onderzochte deel van het Witte Huis is redelijk intact bewaard gebleven. In combinatie met de bewaard gebleven afwerkingen is het oorspronkelijke gebruik van de afzonderlijke ruimtes nog redelijk goed af te lezen. De gebruikshistorische waarde is derhalve positief.

Interne waardenstelling

De interne waardenstelling is op de tekeningen in bijlage 2 gedetailleerd weergegeven. Hieruit is herleidbaar welke delen van het gebouw welke cultuurhistorische waarde vertegenwoordigen, waarbij onderscheid wordt gemaakt tussen de volgende waarden:

- Hoge cultuurhistorische waarde (blauw aangeduide onderdelen): behoud noodzakelijk
- Positieve cultuurhistorische waarde (groen): behoud wenselijk
- Onbekend (paars): Nader onderzoek wenselijk
- Indifferente cultuurhistorische waarde (geel): behoud niet noodzakelijk

Waardenstelling exterieur bouwmassa – toegespitst op Geldersekaade 1a t/m c

De oorspronkelijke bouwdelen die samen de bouwkundige hoofdstructuur van het pand vormen zijn van een hoge cultuurhistorische waarde. Dat geldt eveneens voor alle oorspronkelijke onderdelen die in de gevels zijn opgenomen. De aanpassingen die op een onbekend moment in de periode 1914-1930 aan de winkelpuien zijn uitgevoerd vormen in zekere zin een aantasting van het oorspronkelijke gevelbeeld, maar vormen inmiddels al zodanig lang een onderdeel van het gevelbeeld dat deze een positieve cultuurhistorische waarde hebben. Alle later toegevoegde onderdelen en afwerkingen vormen een vertroebeling van het beeld op de oorspronkelijke situatie en zijn van een indifferente cultuurhistorische waarde. Onder deze laatste onderdelen horen de glazen bouwstenen, het glas-in-lood, het deurkozijn en de deur in de zuidoostelijke hoek van het gebouw en de wijzigingen die in een recent verleden aan de puien in de noordgevel zijn uitgevoerd.

Waardenstelling interieur – toegespitst op Geldersekaade 1a t/m c

Alle oorspronkelijke bouwdelen van de bouwkundige hoofdstructuur van wanden, vloeren en andere constructieonderdelen vormen de tastbare herinnering aan de oorspronkelijke opzet van het gebouw en zijn in beginsel van een hoge cultuurhistorische waarde. De kamer die in de kelder van Geldersekaade 1b aanwezig is, moet gezien de uitvoering van de wanden niet lang na de bouwtijd zijn gemaakt en heeft daarom een positieve cultuurhistorische waarde. Alle later toegevoegde onderdelen, zoals scheidingswanden, opvangconstructies en wijzigingen aan oorspronkelijke elementen als trappen en deuren vertroebelen het beeld op de oorspronkelijke situatie zijn van indifferente cultuurhistorische waarde.

Oorspronkelijke afwerkingen die iets bijdragen aan het aflezen van de statuur van het gebouw, zoals vloer- wand en plafondaafwerkingen hebben een hoge cultuurhistorische waarde. Het betreffen bijvoorbeeld de tegelplinten in de kelder van Geldersekaade 1c en de stuc-op-rietplafonds op de begane grond. Oorspronkelijke afwerkingen die dat in mindere mate doen, omdat ze van een mindere kwaliteit zijn of zich op een minder belangrijke plaats in het gebouw bevinden, maar wel iets zeggen over de bouw- en gebruikshistorie van het pand, zoals de terrazzovloer en de

vloertegels in de kelder, zijn van positieve cultuurhistorische waarde. Alle latere afwerkingen zijn van indifferente waarde.

Aanbevelingen

Achter de niet-monumentale afwerkingen in het gebouw bevinden zich waarschijnlijk nog thans buiten beeld gebleven bouwsporen en waardevolle afwerkingen. Het is aan te bevelen om een aanvullende inspectie naar bouwhistorische sporen en afwerkingen te doen op het moment dat er bij toekomstige wijzigingen niet-monumentale afwerkingen verwijderd worden.

Bronnen en fotoverantwoording

Literatuur:

- P. Bot; Vademecum historische bouwmaterialen, installaties en infrastructuur, 2009
- P. van de Laar / M. van Jaarsveld; Historische atlas van Rotterdam, 2015
- C. Boele; Het fotoalbum van aannemer J.J. Stelwagen, artikel in het Rotterdams jaarboekje, 1998

Websites:

- www.delpher.nl
- www.topotijdreis.nl

Geraadpleegde archieven en instanties:

- Stadsarchief Rotterdam

Bronvermelding illustraties en foto's staan onder de desbetreffende afbeeldingen beschreven.
Overige illustraties en foto's door de auteurs.

Bijlage 1: Redengevende beschrijving

Monumentnummer*: 334003

Smallepad 5
3811 MG Amersfoort
Postbus 1600
3800 BP Amersfoort
www.cultureelerfgoed.nl

T 033 421 74 56
E info@cultureelerfgoed.nl

Status rijksmonument
Inschrijving register* 14 mei 1986
Kadaster deel/nr 82967/90

Woonplaats*		Gemeente*		Provincie*		
Rotterdam		Rotterdam		Zuid-Holland		
Straat*	Nr*	Toev.*	Postcode*	Woonplaats*	Situering	Locatie
Wijnhaven	3		3011 WG	Rotterdam		
Geldersekade	1		3011 WB	Rotterdam		
Kadastrale gemeente*		Sectie*	Kadastraal object*		Appartement aanduiding	Grondperceel
Rotterdam		AH				23

*Omschrijving***

Aan drie zijden geheel vrijstaand, hoog kantorengedouw, genaamd HET WITTE HUIS ten behoeve van de gelijknamige NV gebouwd in 1897-'98 naar ontwerp van W. Molenbroek in een op Amerikaanse voorbeelden geïnspireerde eclectische trant, met tien verdiepingen op een bijna vierkante grondslag onder afgeplat leien schilddak (thans gedekt met kunstleien).

Het onderkelderde kantorengedouw is opgetrokken in traditionele stapelbouw, met een centraal trappenhuis en twee inmiddels vernieuwde liften en rondom kantoorruimten. De buitengevels zijn bij de destijds voor winkels en cafe bestemde begane grond en bij de eerste verdieping met natuursteen bekleed; de hogere verdiepingen zijn voorzien van witgeglazuurde baksteen (vandaar de naam van het gebouw), afgewisseld met geometrische decoraties in gele, rode en blauwe baksteen en veelkleurige tegeltableaux met bloemmotieven in Art Nouveau-trant blijkens signering vervaardigd door 'Holland', Utrecht. De gevels worden alle drie bekroond door een topgevel in het midden en afgesloten met natuurstenen lijsten. De Z-gevel, bevat de hoofd-ingang, gemarkeerd door een natuurstenen frontaal, de O-gevel het naam-opschrift in de rondboognis van de topgevel, en voorts op beide hoeken een ronde erker bij alle verdiepingen, bekroond door een arkeltorentje; de Z- en N-gevels bezitten elk een ronde wijzerplaat in de topgevel en het jaartalopschrift 1898 in de bekroning van de N-gevel.

Aan de W-zijde is de gevel teruggerooid in het midden ten behoeve van vluchttrappen.

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

Ter hoogte van de eerste verdieping is een in oorsprong zestal beelden geplaatst, op pedestals en overhuifd door natuurstenen baldakijns, alle naar ontwerp van Simon Miedema en voorzien van vergulde inscripties, met respectievelijk de personificaties van (Z) de 'Zeevaart' (oorspronkelijk geplaatst aan de N-gevel, doch na het bombardement van 1940 verplaatst ter vervanging van het vernielde beeld van de 'Arbeid') en de 'Vooruitgang' (O) de 'Landbouw' en de 'Nijverheid', (N) de 'Handel'. De ronde hoekerkers zijn aan de basis voorzien van natuurstenen reliefs met gevleugelde draken en voorts van smeedijzeren lamphaken met florale motieven, evenals het smeedijzeren hekwerk op het dak. Het afgeplatte dak was van oudsher ingericht als uitzichtspunt en voor de plaatsing van reclameborden.

Inwendig resteert nog de ijzeren trapconstructie en bijbehorende leuning met siersmeedwerk in het trappenhuis, alsmede de glas-in-lood-ramen, voorzien van gestileerde bloemmotieven in Art Nouveau-trant en gescheiden door deelzuiltjes; voorts mascarons in de entreehal en tegellambrizing met relieflijst van gestileerde bloemen.

Kantorengedouw van kenmerkende door Amerika beïnvloede eclectische architectuur met details in Art Nouveau-trant, destijds hoogste en een der oudste 'wolkenkrabbers' van Europa en van meet af aan ingericht voor afzonderlijke verhuur van kantoorruimten met deel gemeenschappelijke voorzieningen; derhalve van algemeen belang wegens architectuur-historische en typologische waarde alsook wegens markante situering op de hoek van de Wijnhaven.

Hoofdcategorie

Handelsgebouwen, opslag- en transportgebouwen

Subcategorie

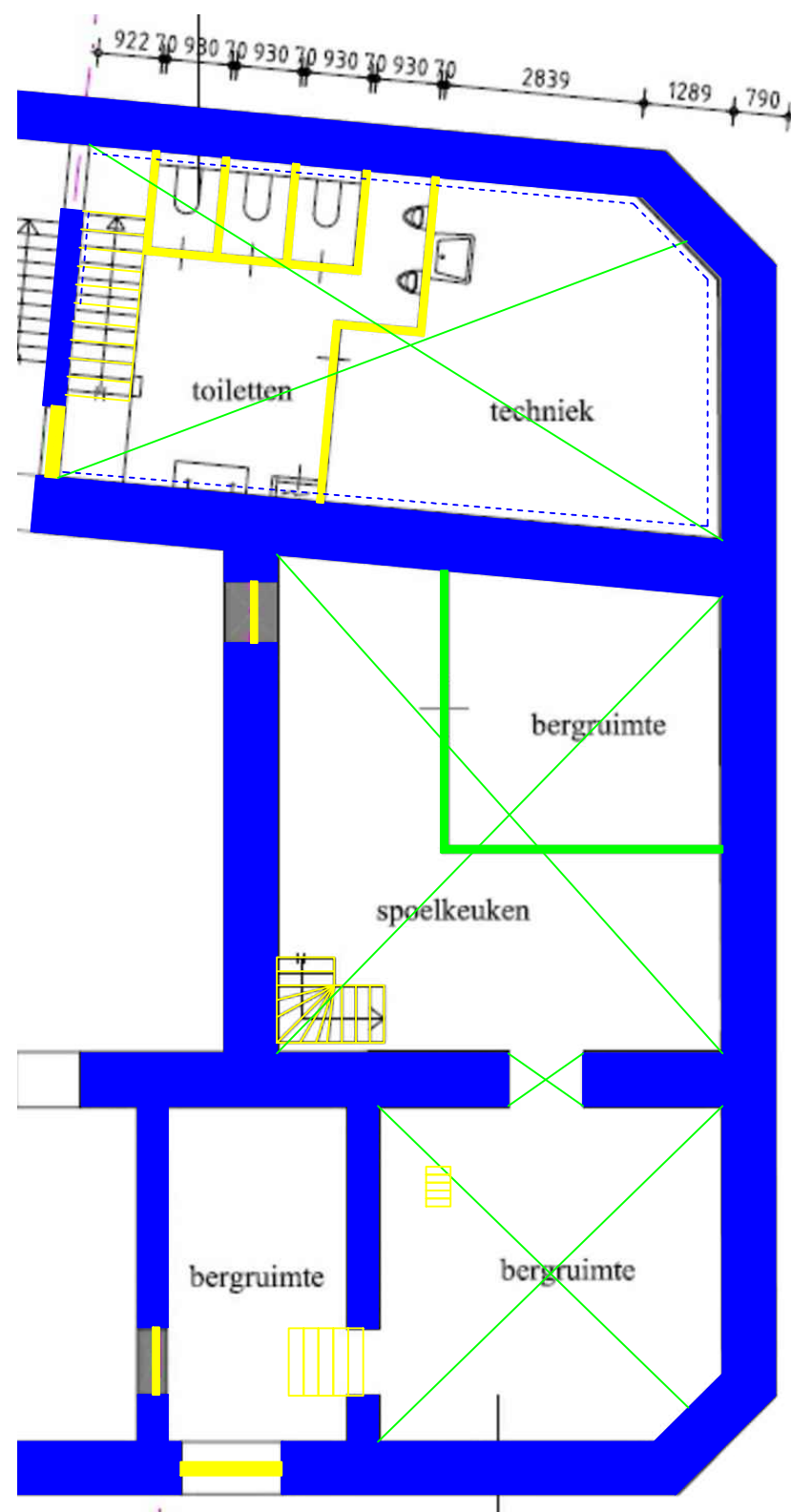
Handel en kantoor

Functie

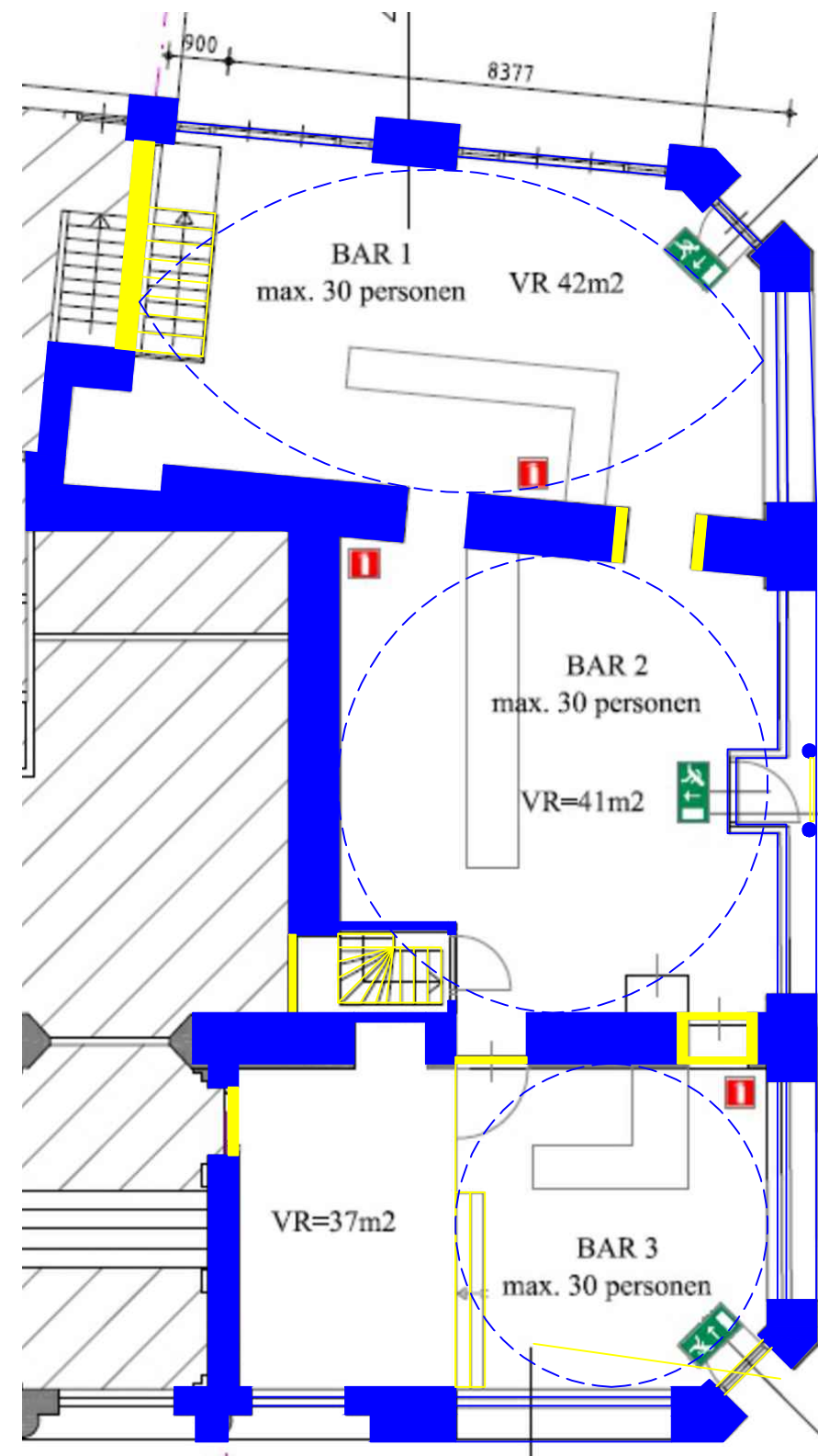
* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

Bijlage 2: Grafische weergave van de globale waardenstelling

kelder

begane grond

	Hoge cultuurhistorische waarde		Dakvlak
	Positieve cultuurhistorische waarde		Vloerveld
	Indifferente cultuurhistorische waarde		Plafondafwerking
	Cultuurhistorische waarde onbekend		Wandafwerking

Tekening op basis van "trap t.b.v. toiletten kelder" d.d. 24-11-2021 door
Bouwtechnisch/ontwerpbureau Laan

Project:	Witte Huis (ruimten van eetlokaal "Het Witte Huis")		
Onderwerp:	Indicatieve waardenstelling		
Datum:	09-03-2023	Getekend:	MB
Formaat:	A3	Schaal:	n.v.t.
Werknummer:	641	Tekeningnummer:	I-01

Polderman
bureau voor monumenten- en restauratieadvies

Eendrachtsweg 67, 3012 LG Rotterdam
tel. (010) 4363250
info@bureaupolderman.nl / www.bureaupolderman.nl